

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XI.

V Celovcu, 20. novembra 1892.

Štev. 32.

Politični položaj.

Ako človek po težavnih potih hodi čez klance in rove, skozi gošče in močvirja, čez pečevje in grmovje, vendar ne bo zgubil poguma, ako pot pozná in vé, doklej mu je po hudem hoditi in kdaj se pot zboljša. Ako pa kraja in pota ne pozná in ne vé, kdaj se mu na bolje obrne, tedaj postane otožen in obupan. V takem položaju smo zdaj Slovenci, katoliški Avstrijanci in vsi Slovani našega cesarstva. Naša sedanja Taaffejeva vlada nam je že pred trinajstimi leti obetala, da nas pripelje do pravice, da bo katoliška vera pod našim cesarjem v svojo čast postavljena in da dobijo vsi narodi svoje pravice, da bodo vsi bratje med seboj in se vsi veselili enakih pravic, da noben jezik ne bo zavržen, noben narod zaničevan. Z velikim veseljem smo mi Slovani te obljube poslušali, in naši poslanci so si v dolžnost šteli, tako pravično vlado podpirati, kar so tudi v resnici skozi 12 let storili. Toda grof Taaffe se je preveč liberalcev bal in ni si upal tega izpeljati, kar je prej obljubil. Že koj iz početka njegove vlade smo se čudili, da je cesarskim služabnikom dovoljeno bilo, ukljub vladnim besedam podpirati liberalno stranko pri volitvah in shodih in v celem svojem obnašanju, čeravno je ta liberalna stranka ministrom in njihovemu programu odločno nasprotovala. Pokazalo pa se je čedalje bolj, da Taaffe ni naših mislij in da on sploh ni mož pravice, ampak da on le omahuje med levo in desno in da se najrajši tje obrne, kjer je večja moč. Da se le čolnič ne potopi, pripravljen je, nagniti se zdaj na levo, zdaj na desno. Prišle so nesrečne volitve na Češkem, ko je zmagala mladočeška stranka, ki ni marala za prejšnjo slovansko-konservativno večino. Ker liberalni Nemci zdravega telesa krščanskih narodov avstrijskih, ki so bili zvezani v prejšnji večini, niso mogli drugače premagati, zastupili so v visokih šolah in z brezverskim berilom najprej mogočne Čehi z liberalnimi nauki, da tisti niso več marali za katoliške Nemce in katoliške Poljake, in z ravno istim strupom skušajo zdaj pohabiti in pokvariti tudi Slovence, da bi jih odtrgali od Poljakov in nemških katoličanov. Dosegli so že toliko, da so razdrobili prejšnjo konservativno večino, pa dosegli bojo še več, kajti že se kaže, da se bodo tudi med Slovenci pokazali časi, o katerih je Kristus prerokoval,

ko je rekel, da bodo ljudje mislili, da Bogu uslugo storijo, ako preganjajo oznanjevalce Kristusove vere. Tisti pa, ki so bili od naukov nemško-judovskega liberalizma tako daleč zaslepljeni, da so zdrobili prejšnjo konservativno večino, ostajajo stanovitni v svoji slepoti, tako da niti ne vidijo, da njihovi učenički, nemški liberalci, za nje vendar nemajo prijaznega lica, akoravno so oni (slovanski liberalci) razdrli trdnjavo, ki je bila liberalcem najbolj na poti. Nemškim liberalcem se sicer srce smeje, da so Mladočehe tako daleč zapeljali, da so tisti zlo-mili konservativni (krščanski) „železni obroč“, vendar pa zavoljo tega češkemu národu niso nič pravičnejši, temveč so le veseli, da imajo več uzroka, tistega pred visokimi osebami črniti in sumničiti, kakor bi bil državi nevaren.

Lepi so bili časi, ko so Čehi, Poljaki, Slovenci, Hrvatje, Rumunci in nemški katoličani kakor bratje v eni vrsti stali in zavračali krivice liberalcev ter jih tudi brzdale. Niso sicer vsega dosegli, ker je grof Taaffe prevelik omahljivec, in je mislil, da se tudi liberalcem ne sme preveč zameriti. Vendar pa so marsikaj dosegli, in upanje je bilo, da dosežejo počasi še več in da Avstrijo tako uravnajo, kakor je prav in kakor je vlada obetala, da se namreč katoliški veri in slovanskim národom dajo njih pravice. Zdaj pa imamo vse bolj žalosten položaj. Mladočehi, ki zdaj govorijo v imenu češkega národa, ne marajo za katoliške Poljake in katoliške Nemce in katoliške graščake svojega lastnega češkega kraljestva. Vse druge misli jim rojijo po glavi, zato ne marajo za te pravične, katoliške moče, nemški liberalci pa za Mladočehe ne marajo, tako so tisti čisto osamljeni in ne morejo nič opraviti. Slovenci in Hrvati pa so preslabi, da bi zoper Nemce kaj opravili; Poljaki in nemški katoliki pa ne vejo, na katero stran bi se obrnili: sovraštvo najdejo tako pri Mladočehih, kakor pri nemških liberalcih! Nedavno je slavni češki voditelj dr. Rieger v Pragi govoril, in kar je rekel, je gola resnica. Rekel je, da so nemški liberalci veliko močnejši, kakor vsi Čehi, in vendar so se 12 let za zastoj trudili, grofa Taaffeja vreči. Toliko menj bodo to dosegli Mladočehi, ki še niti za podporo Poljakov, Jugoslovanov in katoliških Nemcev ne marajo. Te misli smo tudi mi. Ne trdimo sicer, da bo Taaffejeva vlada večna in tega tudi ne želimo. Taaffe si bo s svojim polo-

vičarstvom sam svoj grob izkopal, pa kakor zdaj stvari stojijo, ne bodo Mladočehi od njegovega padca imeli nobenega dobička. Še vsi dosedanji napor Mladočehov so služili le v korist nemškim liberalcem, in tako bo tudi nazadnje tista mladočeška pridobitev najhujša, da bomo dobili čisto nemško-liberalno vlado. Kdor očeta preklinja, ne bo imel sreče, zato pa tudi mladočeška politika nema nobene sreče, ker so toliko zasramovali in žalili očeta češkega národa, modrega dr. Riegerja, ki je celo svoje življenje deloval za svoj češki národ. Znani dr. Vašaty mu je v očitni seji zaklical: „Malovredni izdajalec!“ Nam se pa zdi, da bo Riegerjeva zvezda še bliščela, ko bo Vašatijev spomin le še otrokom v posmeh. Kar smo že večkrat trdili, ponavljamo danes zopet. Največ moramo tudi mi Slovenci trpeti zavoljo napak mladočeške politike, ker le tista je nemškim liberalcem v sedlo poma-gala; pa preverjeni smo, da se bo češki národ v kratkem streznil ter spoznal, da zanj ni druge rešitve, kakor v tesni zvezi z drugimi krščansko mislečimi narodi Avstrije, s Slovenci, Hrvati, Poljaki, Rumunci in planinskimi nemškimi kmeti. Zapajmo toraj v Boga, ki srca mogočnih giblje, on bo že tako obrnil, da bo za vse prav.

Dopisi prijateljev.

Slovenci in Slovenke! Darujmo prvo krono, ki nam v roke pride, družbi sv. Cirila in Metoda!

Iz Celovca. (Prvih 100 kron.) Kot nekaj odgovor na razne psovke in neotesane napade na slovensko konservativno stranko od strani nemško-liberalne garde na zadnjem „Parteitagu“ v Celovcu, darovali so trije rodoljubi iz Celovca in dva z dežele po 20 kron v zlatu v korist naše prepotrebne šolske družbe sv. Cirila in Metoda. Živeli darovalci! Vivant sequentes!

Iz Celovca. (Svarilo.) Po Koroškem se klati sleparski par, imenoma Jožef Treutler in Marija Stiglmaier, ter se ponujata cerkvenim in samostanskim predstojnikom v barvanje in popravljanje cerkvene obleke. Previdnost se priporoča.

Molzna krava.

(Konec.)

„Umni živinorejci so potrdili, da je umestneje trikrat ali celo štirikrat mlesti, kakor pa dvakrat. Če se večkrat molze, namolze se več in tudi mleko je gostejše. Čim dalje ostane mleko v vimenu, tem več mastnih snovij se pogubi. Zato je jutranje mleko vodenije od opoldanjega, ker je dalje časa v vimenu. Vselej naj se prav čisto izmolze, kajti zadnje mleko je mnogo mastnejše od prvega. O tem se lahko prepriča sleherna gospodinja; v eno posodo naj dene prvo mleko in zadnje v drugo in osvedočila se bo, da je v drugi posodi več smetane, kot v prvi. Pa še nekaj. Ako se vselej čisto ne izmolze, pokazé se mleko napravljajoči organi in zagadadel ima krava kasneje manj mleka. Zmirrom je treba mlesti o natanko določenem času, ker sicer so krave nemirne in tudi mleko se jim suši. Zeló napačno ravnaajo oni, ki gonijo krave s polnim vimenom na sejme, češ, da zgleddajo bolje mlekarice. To je nespametno mučenje; dalje pa učinja taka navada, da imajo krave kasneje manj mleka ali da celó na vimenu zbolé.“

„Ako opaziš, da molža kravi ugaja, tedaj se smeš pohvaliti, da pravilno molzeš. Ali nahaja se le malo dekel, ki umó prav mlesti. Neka grajščakinja je vprašala vsako dekelo, predno jo je vzela v službo, ako zna umno mlesti, kruh peči in ajdove žgance kuhati. Previdna gospa je prav ravnala, vsaj jaz tako sodim. Umna dekla opere siske pred molžo z mlačno vodo, da se mleko ne na-

smeti; dalje pa to kravi tudi dobro dé, da rajši pripusti. Potem pogladi in pomečka z obema rokama siske in vime. To je vsled tega potrebno, da se pomeša v vimenu mastnejše in vodenije mleko in da se torej lažje izmolze. Previdna molzarica molze od početka prav rahlo in še le kasneje nekoliko bolj stiska. Ona vzame sisek v pest in ga samo stiska, zlasti gori pri vimenu dobro pritiska s palcem in kazalcem. Oni nikoli ne vleče in ne nateguje siskov od zgoraj doli; tako molzejo večše dekile. Umna dekla molze navskriž t. j. ona stiska hkratu desni sisek na prvem delu vimena in levi zadnjega dela, zatém pa narobe. Dalje izmolze prav čisto, ker vé, da je zadnje mleko mastnejše in ker se sicer isto suši. Zatorej h koncu siske nategne, da izžme takorekoč zadnjo kapljico.“

„Pri nas najbolj izhajamo, ako prodajamo sveže mleko. V krajih, kjer to ni mogoče, delajo maslo in sir, kar donaša lepih dohodkov, ako ju razumejo pripravljati. Če hočemo imeti dovoljno kupčijo, moramo imeti dobro mleko, snažne in čiste posode, ter toliko krav, da ne primanjkuje mleka za stalne kupovalce. Namolzeno mleko postavimo v mlečni hram, ki naj bo čist in samo mleku odmenjen, da se isto ohladi; mlačnega mleka ne bi smeli nositi v mesto. Vendar tudi prestaro ne sme biti, da se pri kuhanju ne sèsede. Nikoli ne smemo prodajati mleka od krav, ki so še le porodila in tudi od onih ne, ki se gonijo (pojajo), kajti isto se prerado zgrize. Za prenašanje mleka je kositerjeva posoda najumestnejša, tudi steklena je dobra. Lesene posode niso pripravne, ker se težko snažijo. Mlečne posode naj se opero po vsaki rabi s čisto vodo ali še celó z lugom in zatém naj se posuše

na solneu. Kdor priliva mleku vode, tisti dolgo ne prodaja. Kupovalci se obrnejo drugam; večasi pa zadene nepoštenega prodajalca tudi huda kazen. V večjih mestih merijo namreč mleko s posebnimi pripravami, ktere imenujemo mlekometre. Ta instrument pokaže vsako goljufijo. Vsako pokvarjeno mleko se izlije in pokonča. Gospodinja pa lahko gleda, kako se proliva njeno slabo in vodenno mleko. Taki gazdarici nasvetujem, da se drži pregovora: Poštenje je najbolje premoženje.“

Gospod župnik se zahvalijo v imenu vseh navzočih za koristni pouk ter izrekó nado, da bi se zopet kmalu videli.

„Živio, hvala“, začuje se od vseh strani. Stric Peter pa zaključí: „Ako Bog dá.“

Franjo.

Smešničar.

Neki kmet, ki je imel precej daleč do cerkve, je tak red napravil, da je eno nedeljo on v cerkev šel, hlapec pa za živino skrbel, drugo nedeljo pa je šel hlapec k maši, kmet pa je doma ostal. Kdor je iz cerkve prišel, moral je povedati, kaj so gospod oznanili. Kmet je bil precej skop, zato je enkrat rekel: „Danes so oznanili, da bo celi teden post.“ Hlapec je celi teden žulil krompir in zelje in fižol, ter premišljeval, kako bi kmetu nazaj plačal. Drugo nedeljo je bil hlapec pri maši, in ko domov pride, ga praša kmet: „Kaj so pa danes oznanili? Hlapec pa reče: „Celi teden praznik! — Sem si koj mislil, zakaj je bilo prej toliko postov!“

Iz Strazišča pri Celovcu. (Šolska prošnja.) Iz naše občine se je na vis. c. k. deželni svet odposlala sledeča prošnja:

„Vis. c. k. deželni šolski svet!

Naša ljudska šola v Vetrinjah je čisto nemška, tako da se otroci v svojem maternem slovenskem jeziku še brati in pisati ne naučijo. Ker se pa v osmih letih tudi nemščine ne naučijo toliko, da bi zamogli kako nemško pisanje spisati ali nemške bukve in časopise prebirati in se čedalje bolj izobraziti, zaprta jim je pot do napredka n do omike, kajti nemških bukev ne zastopijo, slovenskih pa brati ne znajo. Taka šolska uredba nikakor ni po naših željah. Mi sicer želimo, da bi se naši otroci nemško naučili, pa tudi slovenska materna beseda se ne sme čisto zanemarjati, kajti to je vendar potrebno, da se človek v svojem maternem jeziku brati, pisati in rajtati nauči; kjer tega ni, tam je šola brez vse koristi, in taka šola je tudi naša, ker se le na učenje nemščine gleda, v slovenskem jeziku pa otroci ne dobijo toliko pouka, da bi znali zapisati, kar mislijo, ali pa kake slovenske bukve gladko brati. Dokler se je vis. c. k. deželni šolski svet držal načela, da imajo samo občinski zastopi pravico, prositi za kako spremembo pri šolski uredbi, in je prošnje posamičnih posestnikov, ki niso bili občinski odborniki, ko so prosili za slovensko šolo, s tem razlogom zavrnil, da oni niso kompetentni za tako prošnjo, — tako dolgo si mi nismo upali prositi za slovensko šolo, ker tudi pri nas vsled uplija Morove tovarne gospoduje v občinskem zastopu nemško-liberalna stranka, akoravno je sicer občina po veliki večini slovenska. Odkar smo pa zvedeli, da se je vis. c. k. deželni šolski svet pri občinah Žabnice, Šmihel, Kotmara ves in Globasnica, ki so prosile za slovensko šolo, oziral tudi na protiprošnje posamičnih posestnikov, ki so zahtevali, naj v šoli vse pri starem ostane, ter ukazal, naj se naredite po teh krajih po dve šoli, ena slovenska in druga utrakvistična, da se obema strankama ustreže, — od tega časa imamo tudi mi upanje, da naša prošnja ne bo zavržena, kajti tudi pri nas ste dve stranki gledé poučnega jezika. Mi ponižno podpisani se sklicujemo toraj na člen XIX. državnih osnovnih postav in prosimo:

Vis. c. k. deželni šolski svet naj blagovoli tudi ljudsko šolo v Vetrinjah razdeliti v dve šoli, eno slovensko in eno kakor je zdaj, in sicer tako, da se bo tudi v slovenski šoli nemščina poučevala po tri ure na teden počenši s 3. šolskim letom, kakor je to zaukazal za slovenske šole v Šmihelu nad Pliberkom, v Globasnici, v Kotmari vesi in v Žabnicah. — Mi udano podpisani smo vsaki čas pripravljeni potrditi, da smo to prošnjo iz lastne volje, brez vsacega pritiska podpisali, in bomo te želje, ako je treba, tudi ustmeno z besedo potrdili in ponovili.“ (Sledé podpisi.)

Iz Kotmirske okolice. (Šolske zadeve.) Z veseljem smo sprejeli novico, da je naš učitelj Koller prestavljen v Železno Kapljo. Bil je vsigdar zagrizen nasprotnik slovensko-katoliške stranke, ktera je pa ukljub temu v našem kraju vedno močnejša postajala. — Zavolj Kotmirske šole so naši nemškutarji vsi preplašeni in že letajo okoli in ljudi svarijo, da naj nikar ne zapišejo svojih otrok v slovensko šolo. Zraven se tudi lažejo in pravijo, da se v slovenski šoli ne bo čisto nič nemščine učilo. S tem hočejo ljudi ostrašiti, da bi otroke rajši v nemško šolo zapisali, kajti zavolj bližnje Celovca želijo ljudje, da bi se otroci nemščine naučili. Prosimo tedaj stariše šole obiskajočih otrok, naj se ne dajo premetiti in zbegati s takimi lažmi. Kajti tudi v slovenski šoli se bo nemščina učila tri ure na teden, začeni s tretjim šolskim letom. Gotovo se bodo otroci v tej šoli še več nemščine naučili, kakor v sedanji nemški šoli, ker se je bodo učili na podlagi materne jezika. Toliko nemščine se bodo že naučili, kar je pri kupčiji potrebujejo, več pa treba ni, kajti drugih vednostij, ki so potrebne za glavo in srce, se lahko naučijo iz slovenskih bukev. Kakor čujemo, so tudi v Vetrinjski fari prosili za slovensko šolo.

Iz Velinje vesi pri Bilčovsu. (Nov zvonik.) Dolgo smo se pripravljali za zidanje novega zvonika, kajti za tako reč je treba denarja, naša soseska je pa majhna. Slednjič smo se pa stvari vendar lotili in z Božjo pomočjo srečno dovršili. Zdaj smo pa vsi veseli, da je delo dogotovljeno in da imamo lep, nov zvonik, kterege nam je postavil zidarski mojster Peter Cimperman, kterege smemo očitno pohvaliti. Dne 6. novembra so nam zvonik blagoslovili v imenu dekana Sveški župnik č. g. J. Šuster. V lepi pridigi so nam potem razložili pomen zvonikov. Imeli so tudi slovesno mašo z zahvalno pesmijo. Seveda so bili pri blagoslovljenju tudi naš domači župnik č. g. Boštj. Gradičnik. Čeravno nam je novi zvonik precej plačil naložil, vendar smo ga veseli. Naj le oba zvona krepko donita po spodnji Rožni dolini in naj

opominjata verne Slovence, da smo za nebesa rojeni in da se ne smemo preveč zamisliti v posvetne skrbi; kajti vse posvetno bo minulo.

Iz Prible vesi. (Veselica naše podružnice), ki se je priredila pri Breunigu v Dobrli vesi, se je sijajno obnesla. Došlo je mnogo gostov od blizo in daleč, med njimi veleč. gospod prošt Marinič, Dobrolski kaplan in duhovni pastirji iz Štebna in Št. Lipša. Pač srečne se smemo šteti v naši dolini, da imamo tako pridne in dobre dušne pastirje, ki skrbijo v prvi vrsti za naše večno zveličanje, zraven tega pa imajo pred očmi tudi naše časne potrebe in branijo naše narodne pravice. Došel je tudi gosp. tiskar Dragotin Hribar iz Celja, ki je imel lep govor. Iz Štajerskega je prišlo pet slovenskih pevcev, ki so nam več pesmic prav lepo zapeli, da smo bili vsi navdušeni. Čast in hvala gre pa tudi vrlim igralcem iz Šmihela, ki so svojo reč tako dobro izvršili. — Neki dopisnik iz Dobrle vesi pretaka v „Freie Stimmen“ britke solze nad predrznostjo Slovencev, ki si upajo celo v „nemški“ (?) Dobrli vesi napravljati veselice. Naj se dopisnik le potolaži, Dobrli ves ni bila nikoli nemška, tudi zdaj ni, in upamo, da nikoli ne bo. Kar je nemškutarenja v vasi, prinesli so ga uradniki seboj, kakor povsod, kjer imajo okrajne sodnije, davkarije in druge urade. Upamo pa, da pridejo časi, ko bomo dobili slovenskih uradnikov, ki se svojega slovenskega materne jezika ne bodo sramovali. V tem pogledu je izvrstno misel sprožil naš „Mir“, ko je nasvetoval, naj se v Celovcu osnuje slovenska dijaška kuhinja. Če hočemo kedaj več slovenskih uradnikov dobiti, moramo sami za nje skrbeti, to je, bolj pridno moramo svoje sinove pošiljati v srednje in višje šole. Ker so pa naši kmetovalci revni, bo to le potem mogoče, ako se revnim slovenskim dijakom v Celovcu pomaga, da ne bo celo breme padlo na očeta. Ako bi „dijaška kuhinja“ dajala dijakom južino in plačala za nje stanovanje (2 do 3 gld. na mesec), potem bi oče skrbel le za zajutrek, večerjo, knjige in obleko. To bi morda stalo 5 do 6 gld. na mesec, toliko pa že še vsak boljši gospodar zmore. Ta zadeva je zdaj najiminennejša za koroške Slovence, zato prosimo vse rodoljube, naj ne mirujejo, dokler se ne izvrši. Brez omikanih ljudij nemamo bodočnosti.

Izpod Pece. (Slovensko uradovanje in naš deželni odbor.) Zelo razžaljivo je za nas Slovence, da naš koroški deželni odbor noče na naše slovenske dopise odgovarjati v slovenski besedi, kakor smo v „Miru“ brali. Tudi mi Slovenci plačujemo deželne doklade, iz katerih se plačujejo deželni uradniki, zato imamo pravico tirjati, da uradniki, ki naš kruhek jejo, tudi naš jezik znajo in z nami po slovensko govorijo in nam tudi tako pišejo. To bomo vedno tirjali in ne odnehali, kajti deželni uradniki so od nas plačani služabniki, in mi ne bomo nikdar trpeli, da bi nam oni ukazovali, v katerem jeziku da moramo pisati na deželni odbor. Gospodje v Celovcu imajo velik strah pred „Slovenijo“ in nočejo nič slišati o tem, da bi se Koroška raztrgala na dvoje in da bi se koroški Slovenci pridružili Kranjcem in spodnjim Štajerskem. Pa ravno oni najbolj delajo na to, da se ta misel uresniči. Kajti če naš slovenski jezik v Celovcu ne najde svoje pravice, bodo si koroški Slovenci res želeli, da se deželne meje nekoliko predelajo in da se naredi za nas taka dežela, kjer bomo tudi mi kaj veljali. To si naj gospodje v Celovcu dobro zapomnijo in naj nas ne dražijo preveč!

Iz Črne. (Kmetijski stroji.) Naprošen sem od g. Hellerja na Dunaju, posredovati pri kupčiji s kmetijskimi stroji. Kmetovalce v Črni, Javorju, Koprivni, Podpeco, v Možici itd. toraj opozarjam, če kdo kak stroj potrebuje, naj se le na mene obrne. Znano je, da so Hellerjevi stroji vselej dobri in pošteti. Fr. Božič, klučar v Črni.

Iz Lonče vesi. (Opravilo na vernih duš dan. — Berači.) Pri nas je v navadi cerkveno opravilo na vernih duš dan, ki sta ga letos kaj lepo opravljala č. g. dekan dr. Somer in č. g. kaplan Kindlman. Gospod kaplan so nam v prelepi pridigi razložili pomen tega opravila za duše rajnih vernikov. — Na ta dan je tudi navada, da delimo miloščino med uboge, kruh, sadje, denar itd. Letos je prišlo silno veliko beračev; pa opazilo se je, da so močnejši in hudobnejši berači bolj revne na stran odrivali in darove kar sami jemali iz košar. Tudi je došlo mnogo nemškutarskih otrok iz Pliberka, ki so tako lepo izrejeni, da nobeden ne prosi, ampak darove kar siloma iz rok trgajo.

Glasovi nasprotnikov.

O shodu nemško-koroških liberalcev, ki so v nedeljo 13. nov. zborovali pri Sandwirthu v Celovcu, bomo v prihodnjem listu bolj obširno govorili. Za danes poročamo po velikonemški ob enem pa uradni (!) „Celovčanki“, o kateri hočemo po-

znejše še kaj več povedati, da se je zbralo okoli 500 udeležencev. Govorili so največ dr. Luggin, dr. Steinwender in baron Dumreicher. Druzega skoro niso vedeli govoriti, kakor samo jezili so se nad tem, da Slovenci na Koroškem še živimo, da se ne damo hitro ponemčiti in da tirjamo svoje pravice. Jezijo jih naše slovenske posojilnice, podružnice sv. Cirila in Metoda, prošnje za slovenske šole in naše potezanje za pravično preuredbo volilnega reda; nevoljni so, da kmetje prebirajo „Mir“ in da se Slovenci poganjamo za slovensko uradovanje. Celi „parteitag“ je bil le demonstracija zoper našo ustavo, to je, upirali so se zoper tiste postavne, v katerih so izrečene naše pravice in te postavne hočejo za nas koroške Slovence ob veljavo djati. Vse to namreč, kar Slovenci tirjamo, zagotovljeno nam je v postavah, in za kar prosimo, imamo prositi postavno pravico; ako nam tedaj to vzeti ali zabraniti hočejo, kar nam je v postavah obljubljeno in dovoljeno, zoperstavlja se postavam in ustavi! Rekli so nadalje, da hočemo mi Nemce nazaj potisniti, kar pa ni resnica; mi hočemo le z Nemci enake pravice imeti, sicer pa v miru z njimi živeti. Nazadnje so sklenili, da hočejo slovenskim agitacijam nasproti stopiti, in v ta namen so izvolili 12 „generalov“ iz Celovca in okolice, ki bodo vodili vojsko zoper Slovence. Ti generali so: baron Aichlburg, grof Ceno Goës, vit. Hillinger*), dr. Krainc, dr. Luggin, Pöschl, Celovski župan dr. Posch, Umlauft, dr. Hibler, dr. Assam, Wiser iz Škofjega dvora in Božič iz Št. Jurja. Potem so volili 24 „hauptmanov“ ali zaupnih mož na deželi, ki bodo komandirali nemškutarsko „črno vojsko“ na kmetih. Med njimi so v slovenskih krajih: fužinski vodja Hupfeld v Prevaljah, Pinterič in Papič v Velikovcu, Plešivčnik (Tempobar) na Rudi, Prugger v Železni Kaplji, notar Rainer Podkloštrum, župan Šolec v Beljaku, Kozma Schütz (tajnik c. k. kmetijske družbe!) v Celovcu, c. k. deželne sodnije svetovalec Steiner (!) v Celovcu, dr. Srstka v Beljaku, fužinski vodja Tobeitz na Bistrici, notar Čebul v Beljaku in župan Zechner v Velikovcu. Na dalje so med te zaupne moše sprejeti tudi vsi koroški državni in deželni poslanci. Tako vsaj se glasi drugi predlog po poročilu „Celovčanke“. Einspieler in Muri sta tudi koroška poslanca, pa se bota za to čast najbrž zahvalila. Na nekatere neresnične trditve hočemo že danes odgovoriti. Ni res, kar je dr. Luggin rekel, da se „Mir“ zastoj med ljudstvo trosi. Malo iztisov se res zastoj daje, za tiste pa drugi plačujejo; sicer pa kmetje svoj „Mir“ navadno sami plačujejo. Kje bi mi tudi denar jemali, ko bi hoteli vse liste zastoj dajati? Tudi ni res, da slovenski rodoljubi koga dražijo, kakor je Luggin rekel; mi se poganjamo le za svoje in pustimo Nemcem njihovo, sicer pa jih pustimo pri miru. Dražijo le tisti, ki hočejo nam Slovincem vzeti pravice, podeljene od svitlega cesarja! Ali razumete, gospodje?

Kakšni katoličani so naši liberalci.

Da naši liberalci zmirom protestantsko (lutrovsko) vero več obrajtajo, kakor katoliško, je že stara reč. O lutrovski slavnosti, ki se je nedavno vršila v Wittenbergu na Pruskem, pišejo „Freie Stimmen“ št. 133 od 5. nov. 1892, da je bila „eine Heerschau über den Protestantismus in Deutschland und seine machtvollen Ideen“ — razgled čez nemški protestantizem in njegove krepke (ali silne, močne) nazore. Tako na 2. strani. Na 3. strani pa govori list o „Römische Anmassung“ (Rimska predrznost), se jezi čez Vatikanske časnike in dostavlja, „da se papežtvo (rimsko-katoliška vera) uzdržuje le s pomočjo splošne malomarnosti“. Take pisarije liberalnih listov se je treba spomniti, kedar bo Ghon spet enkrat v Borovljah ali kje drugje v svet kričal, da liberalci niso sovražniki katoliške vere.

„Bauernzeitung“

pretaka britke solze, da je c. k. deželni šolski svet nekaj slovenskih šol ustanoviti ukazal, in pogreva staro, že davno ovrženo čenčarijo, da „slovenski kmet ne more živeti brez nemščine, ker svoje pridelke prodaja v mestih, ki so čisto nemška“. (?) Na to se dá prvič odgovoriti, da se otroci na deželi v sedanjih nemških šolah nič nemščine ne naučijo, da toraj „Bauernzeitung“ tudi iz nemškutarskega stališča nema nobenega uzroka, za temi šolami toliko žalovati; drugič pa tudi ni res, da bi bilo v naših mestih, ki imajo slovensko okolico, vse trdo nemško, in da bi slovenski kmet v svojem jeziku ne mogel nič prodati in nič kupiti. V Celovcu, Velikovcu, Pliberku, Žel. Kaplji, Borovljah itd. znajo skoro vsi trgovci slovensko in tudi mesarji. Kdor ne zna, si pa slovenskega pomočnika drži. Ob tržnih dneh nam še v Celovcu samo slovenska beseda na uho

*) Z ležečimi črkami tiskani člani tega odbora niso rojeni Korošci, tedaj sčujejo na Koroškem kot „privandrani“ tuji proti drugi domači, t. j. slovenski narodnosti.

doni, tako da bi tujec mislil, da je mesto čisto slovensko. Za Velikovec, Borovlje, Pliberk, Kapljo, Grebinj, Guštanj, Prevalje itd. velja to seveda še v večji meri. Sploh naj pa skrbi „Bauernzeitung“ le za svoje nemške kmete, slovenski kmeti si bodo že tudi brez njene dvomljive „ljubezni“ pomagali.

Politični pregled.

V gosposko zbornico je bilo poklicanih 21 novih udov. Med njimi je 8 liberalcev, 7 konservativcev in 6 od srednje stranke. Taaffe je že tako obrne, da mu vajeti v rokah ostanejo. — V državnem zboru je finančni (denarni) minister dr. Steinbach predložil proračun za l. 1893. Stroškov je 608 milijonov, za 22 milijonov več, ko letos. Zrastli so pred vsem stroški za vojaščino. — Velik prepir se je vzdignil zavolj nemškega mesta Liberce na Češkem, kjer je vlada razpustila mestni zbor, ker se jej ni pokoril, je zatiral Čehi in je bil preveč prusaškega mišljenja. Nemški narodnjaki (stranka Steinwenderjeva) so stavili nujni predlog, naj vlada to naredbo precej prekličie. Ni jim pa obveljalo, ker so z njimi glasovali samo Mladochi in antisemiti (protijudovci). Plener pa je v imenu nemških liberalcev vladi očital, da ni povedala pravega uzroka za razpust, da ga toraj nema. Ministerski predsednik grof Taaffe je rekel, da bo Plenerju že odgovoril ob svojem času, kedar se vse poizve. O tej stvari so še govorili Prade, Pernerstorfer in dr. Lueger. Drug drugemu so si debele povedali, vendar pa so mlatili le prazno slamo, kajti vse ostane pri tem, kar je vlada naredila. — Grof Hohenwart je vlado vprašal, kaj je z Dunajskim krajnim šolskim svetom, ki je šolarjem prepovedal, v šoli glasno se prekrižati. Tudi dr. Lueger je o tem govoril in vprašal, zakaj vlada tacega krajnega šolskega sveta ne razpusti. — Graški konservativec prelat Karlon je vprašal, kaj misli vlada storiti na prošnjo škofov za versko šolo. — Tirolec Zallinger pa je brambovskega ministra vprašal, zakaj se deželni brambovec ne pusti toliko časa, da bi ob nedeljah k maši šli. — Tirolec baron Dipauli je govoril za vinogradnike in prosil vlado, naj jim pomaga in naj Lahom nekoliko oteži prodajanje vina v Avstrijo. Njegovo prizadevanje je pa zastoj, kati ravno se čuje, da je pogodba zavolj vinske kupčije med Italijo in Avstrijo že te dni sklenjena in podpisana bila. — Čuje se, da hoče vlada predložiti postavo zoper sleparske „razprodaje“. Nekteri Judi in tudi krščanski trgovci imajo namreč navado, da od časa do časa po ulicah razglasijo, da bodo vse blago „po znižani ceni“ razprodali. Ljudje se dajo premotiti in letijo vkup, ker mislijo, da bodo res kaj boljši kup dobili. Ko je pa vse prodano, založi se trgovec s frišnim blagom in lepo na svojem mestu ostane ter si v pest smeji, da je ljudem denar iz žepov izvalil. To bo potem menda prepovedano. — Dr. Steinwender je pozval tiskovni odsek, naj že enkrat predela tiskovno postavo. V tem mu je zbornica pritrdila. Odsek hoče bojda nasvetovati, naj se odpravi časniški kolek in naj se dovoli časnike očitno prodajati v posamičnih iztisih. Oboje bi bilo prav, pa mi nemamo dosti upanja, da bi vlada v to privolila. — Poslanec Kaiser je opominjal odsek za prenapredbo volilnega reda, naj že enkrat dogotovi svoje delo. Čas bi res že bil; pa še bolj želimo, da bi že enkrat na vrsto prišel Ferjančičev predlog za premembo volilnega reda na Koroškem. — O nemškem „parteitagu“ v Celovcu bomo na drugem mestu kaj več povedali. — Minister Steinbach je obljubil, da dobimo živinjsko sol, obravnave o tem so ravno v toku. Bomo videli! — Wasser, predsednik više sodnije v Gradcu, je šel v pokoj. Bil je hud nasprotnik Slovencev. Njegov naslednik je baron Gleispach. — V Olomucu je bil za nadškofa voljen dr. Božidar Kohn. Pravijo, da je zvest Slovan in izgleden duhovnik. Prav bi bilo. — Manjšim uradnikom se bo dovolilo en milijon goldinarjev podpore. — Madjari imajo strah pred Čehi in njih državnim pravom. Njih listi žugajo, da pride na vrh skrajna madjarska levica, ako se Čehi ne zavrnejo nazaj. Zato se bodo Čehi pač malo zmenili; nam je vse eno, ktera madjarska stranka je na krmilu, saj je jedna slabša od druge, nam Slovanom prijazne stranke pa med Madjari ni. — Sploh pa se na Ogerskem zdaj čudne reči godijo. Szapáryjevo ministerstvo je odstopilo. Zdaj je dobil baron Wekerle nalogo, naj sestavi novo vlado. Vse ogerske liberalne stranke so se zmenile, da hočejo na to delati, da se na Ogerskem vpelje civilni zakon, to je, da se bodo ljudje pred županom poročali, namesto da bi jih poročali duhovniki v cerkvah. Kaj bo neki s tem ljudem pomagano? Velik prepir se bo začel in hujskarija judovskih listov zoper duhovnike, ki se bodo tej postavi zoperstavliali. Mnogi ljudje pa mislijo, da madjarskim liberalcem na civilnem za-

konu nič ni ležeče, ampak da hočejo s tem verskim preprirom le ljudstvo premotiti, da ne bo mislilo na še hujše reči: mnogi Madjari namreč vpijejo, da se mora Ogerska od Avstrije čisto odtrgati in da mora dobiti svojo lastno vojsko. Cesar so bojda zelo žalostni in razžaljeni, da madjarska prevzetnost ne pozna nobene meje. Bog vé, kakšen konec bo to še vzelo!

Na Danskem katoliška vera vrlo naglo napreduje. V kratkem dobijo tam katoličani svojega škofa. Ravno tako na Bolgarskem. V Plovdivu je že tretjina ljudij prestopila h katoličanstvu. — Francozi so divje Dahomejce v Afriki spet srečno premagali. Vzeli so jim trdnjavo Muako in Kano. V kratkem bodo v glavnem mestu Abomeju. — Ruski carevič Nikolaj se je te dni mudil na Dunaju. Ljudje ugibajo, kaj bi to pomenilo. — Punt je bil v Madridu na Španskem, pa so ga kmalu zadušili. — V Parizu so anarhisti (prekucuhi) spet dinamično bombo položili, ki se je užgala in ubila pet ljudij. Ljudstvo je prestrašeno in dolži vlado, da je ona vsega kriva, ker s takimi ljudmi prerahlo postopa in jih dovolj oestro ne kaznuje. — Delavci v Belgiji delajo velike nemire in hočejo po vsej sili občno volilno pravico. S tem jim tudi ne bo kdove kaj pomagano.

Gospodarske stvari.

Jama za prezimovanje v roki cepljenih drevesec.

Gotovo bi bilo popolnoma odveč razpravljati, kako zelo koristno je cepljenje ali požlahtnjevanje jabolčnih in hruškovih podlog v roki v zimskem času. Stvar je dognana, osobito gledé drevesnic ljudskih šol. Žal pa, da marsikteri posestnik drevesnice, posebno pa ljudski učitelj, nima primerne kleti, v kateri bi v zimskem času požlahtnjene podloge prisul in zoper mraz zavaroval. Pa tej nepriliki je lahko odpomoči in sicer z jamami, kakoršne služijo zelenjadarskim vrtnarjem za prezimovanje zelenjadi. Taka jama napravi se tako-le: Izbere se najbolj zavetni kraj na vrtu. Ležati mora torej proti severni strani in biti obzidan ali z deskami ograjen, proti južni pa odprt, prisojen. Na takem prostoru izkoplje se jama (jarek) vsaj meter globoka, do dva metra široka ter po potrebi dolga. Poleg sten ob jami zabijejo se koli, in sicer ob zadnji proti ograji obrnjeni steni dobrih 30 ali 40 centimetrov iznad jame, ob ostalih treh stenah pa ne iznad nje. Na zabite kole pribijejo se naposled še deske (možlarji) tako, da ima vsa jama lesen obod. Leseni obod je ob zadnji steni za 30 do 40 centimetrov viši nego ob sprednji, stranski steni pa visita poševno. Na tako obito jamo polože se tudi deske, to pa tako, da ostane ravno v sredini sprednje strani dovolj velika odprtina, in okolo tako narejenega pokrova zmeče se iz jame izmetana zemlja. Da se pokrov pod težo zemlje preveč ne udaje, dobro je podpreti ga s koli in na nje položenimi gredicami. V tako prirejeni jami prezimijo cepljene podloge prav dobro. Paziti se mora le na to, da se jama ob lepem vremenu zračí (odpre se odprtina), ob grdem, mrzlem pa zapira. Da ne uhaja mraz skozi odprtino, zmeče se na njo lahko listja, slame, najboljše pa še gnoja.

Pomoč zoper ozeblino sadnega drevja.

V Geisenheimu na Nemškem je kraljeva sadjarska šola, ki objavlja naslednji svet: Iz mnogih okoli dohaja zmerom več poročil, koliko škode je mraz naredil sadnemu drevju, zlasti jabolčnemu. Mnogo dreves se je popolnoma posušilo, druga so le malo pognala in le životarijo. Če jim ne pomagamo, onemorejo nam zeló, in prihodnja zima jih popolnoma uniči. Že mrtvega lubja in lesa ni mogoče oživiti. Pomagamo pa lahko, če se pod mrtvo skorjo nahaja še nekaj življenja, da se še že žive plasti lubja in lesovine zopet okrepečajo. To pa dosežemo najlaže, ako pospešujemo hranilne snovi, ki drevesu prihajajo iz tal. V tem slučaju se opomorejo drevesa še najpoprej, in v to svrhu jim je treba primerno gnojiti; tekoč gnoj pa pomaga najhitreje. Vzame se torej nekoliko prave gnojnice, pomeša z vodo in pridene lesnega pepela, ter vsa mešanica naj nekaj časa stoji na miru, najmanj 24 ur, predno se rabi. Pepela je dosti, ako se ga po polno peščico vrže na vsako posodo zalivko.

Nekteri gnojijo bolnim drevesom na slab način. Namečejo namreč nekaj gnoja okoli debla po tleh, od koder dobivajo korenine le malo namenjene jim hrane. Večino posrkajo trave, mah in gornja plast zemlje, do korenov pa malo ali nič ne prodira. Pomniti pa je, da hrano srkajo le najskejnejše, najfinejše drevesne korenine, ktere niso blizo debla, ampak, daleč proč in po 1 do 2 metra globoko v zemlji. Zatorej moramo gnojiti pod skrajnim vejem, ker tako daleč navadno segajo korenine. V to svrhu narejamo proti drevesni velikosti več ali manj lukenj v zemljo, 3—8, ki so od 70 centi-

metrov do 1 meter globoke. V sleherni luknjo izlijemo po dve posodi zalivki, z gori omenjeno tekočinsko gnojnico napolnjeni. To naj se sedaj kmalu zgodi ter v 14 dneh ponovi. Luknje lahko ostanejo odprte, da prihaja zrak, ki blagodejno upliva na novo rast drevesno. Dobro je, če zemljo pod drevesom prekopljemo in mrčes in njegove zalege pokončamo.

Drevesom z močno, rjavo skorjo je treba ob enem puščati, to je, zarezajo se v skorjo podolgovate zareze. Izkušnje pri nas učijo namreč, da ozebljine jemljejo skorji raztezljivost, in zatorej ne more rasti, ker ima preveč ovir premagovati. S puščanjem se odstrani ta ovira, skorja dobi prejšnjo raztezljivost in se dosti lažje pomlaja. Zareze morajo biti zeló redke in nikoli po južni ali prisojni strani drevesni.

Koščičasto sadno drevje je občutljivo zoper gnojitev in nareja kecmovino, vendar svetujejo gnojiti tudi takšnim drevesom. Toda gnojnici je treba dvakrat toliko vode priliti, kolikor za druga drevesa.

Akoravno ni pričakovati, da bode gnojitev pomagala vsem drevesom, ohranila bode vendar mnogim življenje in jim pospešila rast, ki bi sicer bila uničena. To je vsekakor dobiček posestniku, če pomisli, kako po malem novi nasadi doraščajo, in koliko dohodkov daje doraslo drevo. „Vrt.“

Novičar.

Na Koroškem. Postava koroškega deželnega zbora o ureditvi „likofa“ ni dobila Najvišega potrjenja, ker so se našli premisleki zoper nekatere paragrafe. Pri tej priložnosti je gospod minister notranjih zadev v porazumljenji s c. kr. finančnim ministerstvom naznanil, da imajo župani likofne listke izdelovati, da niso ne pravno veljavna pisma, ne spričevala, toraj po tarifu 7. lit. i pristojbinske postave niso koleku podvrženi. — Iz Velikoveške ječe je ušel neki Jur Ležišnik iz Dobrle vesi. — Pošto dobili so v Ukvah. — Razpisane so učiteljske službe v Hodišah, Gospi Sveti in Šmarjeti v Rožu. — V Št. Lenartu pri Beljaku je bil hud tepež med vojaki in civilisti. En vojak je smrtno ranjen. — Hamanov mlin v Žrelcu ste kupili dve sestri Diecher iz Pešte za 55.000 gld. Prusovski Haman je bil hud nasprotnik naše stranke. Srečna mu pot!

Na Kranjskem. V Cirknici dobijo okrajno sodnijo. — V spomin svoje srebrne proke je dal knez Windischgrätz v Planini 200 gld. za dobrodelne namene. — V Novem mestu bodo usmiljeni bratje ustanovili bolnišnico. — Šolo za umetno vezenje v Ljubljani je obiskovalo minulo leto v 2 razredih 36 rednih in 25 izvanrednih učenk. Lesno obrtno šolo pa je obiskalo v 4 letnikih 55 rednih in 10 izvanrednih učencev. Risanja se je v tej šoli učilo 69 dečkov. — Slovensko planinsko društvo, ki se zdaj v Ljubljani snuje, je vse hvale vredno, da dobijo kažipoti po naših gorah vsaj tudi slovenske napise.

Na Štajerskem. V Gradcu je umrl slavni znani slovenski rodoljub in pisatelj Andrej Komelj pl. Sočebčan, c. k. major v pokoju, 64 let star. Pred vsemi slovenskimi častniki se je pokojni odlikoval s tem, da nikjer ni zatajeval svoje narodnosti, ampak jo očitno spoznaval in branil, kar mu je donášalo marsiktero sitnost in grenkost, zlasti za čas njegovega bivanja v Celovcu. Nevenljivih zaslug pa si je pridobil na književnem polju kot slovenski vojaški pisatelj. Sostavil je popolno slovensko vojaško terminologijo, ki bo služila prihodnjim vojaškim pisateljem slovenskim kot vogelni kamen. Naj v miru počiva! Slava njegovemu spominu! — Okoli Mute bolehajo za legarjem. — Sv. misijon imajo v Skomrah nad Vitanjem. — Zlati križec s krono je dobil od svitlega cesarja izgledni kmetovalec Franc Lenček v Sevnici. — Slovenci so zmagali pri volitvah v okrajne zastope v Slov. Bistrici in Šoštanjju. — V Šmariji pri Jelšah so ustanovili posojilnico. — Za cerkev pri sv. Jakobu v Dobu so dali mil. gosp. knezoškof dr. Napotnik 100 gld. — Petrovska občina je gg. Hausenbichlerja in Pilgerja izvolila za častne občane, ker sta se največ potrudila, da se je tam začel hmelj saditi. — Učitelj Jos. Freiensfeld v Ljutomeru je izdal „Venček pravljic in pripovedek za mladino“. Dobi se za 35 kr. Več o tej knjižici spregovorimo morda prihodnjič. — V Ljutomeru so tudi ustanovili podružnico sv. Cirila in Metoda.

Na Primorskem. V Istri se hvalijo z dobro vinsko letino. — „Iskrice“, zbirka pesmic in povestic za mladino, je izišel 3. zvezek. Dobi se za 28 kr. pri Obizziju v Gorici.

Po drugih deželah. Dne 15. decembra se podá na potovanje okoli sveta nadvojvoda Franc Ferdinand. — Kolera je v Hamburgu čisto ponehala; tudi na Ruskem in drugodi bo kmalu ugasnila. — Na Angleškem je 90.000 rudarjev ustavilo delo. — Na Tirolskem so ustrelili medvedko. Tehtala je 120 kil. — Na Angleškem sta dva vlaka

vkup trčila. 13 je mrtvih, mnogo ranjenih. — V Parizu je opica ustrelila otroka. — V Hamburg, ki je čisto lutrovsko mesto, so dobili 30 usmiljenih sester iz Vratislave, zdaj so pisali pa še po katoliške minihe, ker se je o času kolere pokazalo, da nihče nema toliko poguma, bolnikom streči, kakor ravno katoliški redovniki in redovnice. To je častno spričevalo za našo vero! — Novih kardinalov bo imenovanih 8 meseca decembra t. l., 8 pa meseca sušca 1893. — V Meksiki so imeli hudo povodenj; 50 ljudi je utonilo. — V Levovu na Poljskem je bilo obsojenih 22 Judov, ker so mlade dekleta z lažnjivimi obljubami k sebi vabili in jih pošiljali na Turško v sramotno življenje. — V Petrogradu je pogorela velika suknarska tovarna; škoda je en milijon rubljev. — Zemska ožina pri Korintu na Grškem se bo kmalu prekopalala. Pri tem se bodo godile velike slavnosti.

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Če. gg. zlatomašnika: Mart. Krabat, župnik v Št. Vrbanu, in Franc Rader, župnik v Friedlach (Vredljah), sta imenovana kot kn. škof. duh. svetovalca. — Milostl. g. knezoškof so kot patron podelili faro Lipo pri Vrbi č. g. Franc Virniku in faro Meisselding č. g. župniku na Sorici, Izidor Bileku. — Razpisani ste fari: Vetrinj in Sveče na Grobniškem polju do 20. decembra t. l. — Dne 15. t. m. je umrl preč. g. O. Andrej Kobler, duhoven Jezusove družbe in vodja kn. škof. duhovnemu semenišču v Celovcu. Rojen dne 22. jun. 1816 v Mühldorfu na Bavarskem, je stopil kot mlad duhoven l. 1844 v družbo Jezusovo in blagosloveno deloval kot misijonar v Ameriki, pozneje vodil malo semenišče na Freinbergu v Lincu, učil zgodovino na vseučilišču v Inomostu, spisaval mnogo učenih zgodovinskih razprav in zelo zanimivih knjig, med katerimi posebno slovi obširno delo: „Katoliško življenje v srednjem veku“ v 4. zvezkih. Leta 1887. mu je bilo izročeno vodstvo kn. škof. duhovnega semenišča v Celovcu, za kterega prospeh in blagor je po očetovsko skrbel. Večni mir in pokoj preblijaj duši!

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitri	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	60	7	—
rž	4	60	5	80
ječmen	3	60	4	50
oves	2	20	2	70
hejda	4	40	5	50
turšica (sirk)	3	50	4	40
pšeno	8	—	10	—
fižol	5	10	6	35
repica (krompir)	1	30	2	15
deteljno seme	—	—	—	—

Sladko seno je po 2 gld. 20 kr. do 2 gld. 50 kr., kislilo 1 gld. 40 kr. do 2 gld. 20 kr., slama po 1 gld. 90 kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 58 do 64 kr. kila, maslo in puter po 95 do 105 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 33 do 35 gld. stari cent.

Kmetija v najem.

Pol ure od Celovca se dobi v najem (štant) mala kmetija. Pohišstvo je vse v dobrem stanu, zemlja je dobra za vse pridelke. Več pové posestnik Jožef Reš, branjevec, Renngasse št. 7. v Celovcu.

Izvrstno reže Ph. Mayfarthova reporeznica.

Nadalje se priporočajo stroji za robkanje turšice, mlini za trojano moko in mečkalnice, posebni mlini za trojano turšico, ki služi konjem v hrano, mečkalnice za krompir, žitne čistilnice,

slamoreznice

ročne, ali na gepelj ali pa na par, mlin za oljne tropine, mrvo-parec itd.

PH. MAYFARTH in dr., tovarna za stroje.
Dunaj II/1, Taborstrasse 76.

Dobro žganje iz tropin in sliv

priporočam gospodom krčmarjem in ga prodajam po hektolitrih in više. Uzorci (muštri) se pošljejo franko. Roba je naturna. S spoštovanjem

Ivan Peris,

vinski trgovec v Jaski na Hrvaškem.

Kdor si hoče napraviti dobro kavo, naj si kupi pristne

Ölzove kave

Ölzova kava je najboljša in najčistejša primes za kavo.

Ölzova kava nema v sebi ne hrušk, ne pese, ne sirupa.

Dobi se v vseh prodajalnicah za tržaško blago.

Kmetija na prodaj,

ki ima čez 41 oralov zemlje, pohišstvo v dobrem stanu. Več pové posestnik Franc Modrič p. d. Jurij v Dolnji vesi (Toppelsdorf) pri Celovcu.

Služba organista in mežnarja

išče dobro izurjen orglar, oženjen, 35 let star. Poudbe v tej zadevi naj se pošiljajo na uredništvo „Mira“.

KATHREINER-

Kneippova
sladna
kava

Je pristna le, ako ima
to varstveno marko.

Svari se pred ponarejenimi
izdelki.

Najboljša primes za kavo.

Se dobi povsod.

Julius Ivanetič,

trgovec s tržaškim blagom v Celovcu,

Šent-Vidsko
predmestje

„pri angelju“

Wodley-eve
ulice št. 8,

priporoča svojo veliko zalogo špecerijskega, kolonijalnega in materijalnega blaga, finega ruma, pravega francoskega kónjaka in izvrstnega brinjeveca. Na prodaj ima tudi pristna, nepokvarjena tirolska in avstrijska vina, izvrstno kavo raznih vrst, sladkor, riž, moko, fine kranjske klobase, sir, salami in druge slaščice, vse po najnižjih cenah, zagotavlja pošteno in vestno postrežbo.

Prodaja le samo sveže (frišno) blago. Zunanja naročila izvršujejo se točno. — Kramarjem iz dežele se cene zdatno znižajo.

Na prodaj

je hiša s prodajalnico z mešanim blagom, gospodarsko poslopje, vse v dobrem stanu, 3128 štirjaških sežnjev njiv, 57 sežnjev travnika, 501 sežnjev pašnika, za 1830 gld., od kterih zamore 800 uknjiženih na hiši ostati. Kje, se izvé pri uredništvu „Mira“.

Peter Fessl,

urar na starem trgu števil. 10 v Celovcu.
Zlate ure za gospode po gld. 22.— in više.
„ „ za gospe „ „ 13.50 „ „
Srebrne remontoir-ure „ „ „ „
za gospode „ „ 7.— „ „
Srebrne remontoir-ure „ „ „ „
za gospe „ „ 7.50 „ „
Srebrne ure na ključ „ „ 6.80 „ „
Za pristno zlato in srebro se jamči.
Ure iz nikla in metala po 4 gld. in više.
Veržice iz nikla in metala po 25 kr. in više.
Privetki iz nikla ali metala po 15 kr. in više.
Poprave se izvršijo hitro in dober kup.
Za nove ure in poprave se jamči dve leti.

Izjava

Tovarna FRANC KATHREINER-jevih dedičev
v Stadlavu, na Dunaju in v Monakovem

izdeluje sladno kavo z okusom bobove kave in jo prodaja v zavojih, ki nosijo moje ime in mojo podobo.

To se godi z mojim izrečnim dovoljenjem, ker sem se prepričal, da se v tej sladni kavi, ki ima pa okus prave kave, ne nahaja škodljivi strup „koffein“.

Nasprotno ima Kathreinerjeva sladna kava to veliko prednost, da se more vsak odvaditi bobove kave, tudi tak, ki mu je sladni okus zoperen, in da se zamore navaditi te veliko zdravejše in tečnejše kave, kar služi tudi našim kmetovalcem v korist.

V Wörishofenu, dne 1. marca 1892.

B. Kneipp l. r., kat. župnik.

KAVA

je letos dobro rodila in se daje boljši kup, kila po 145 kr. in više, kakor je sorta.

MOKA

iz parnega mlina delniške družbe v Pešti.

NATORNA VINA,

rudeča, bela, v sodih po 56 litrov in več, in prav posebno priporočam še moja tirolska vina po 24 gld. hektoliter.

Za pošteno, pristno blago se jamči.

Kupčija za tržaško blago, zabelo, moko in vino:

AMAND PROSEN

v Celovcu, kosarnske ulice števil. 24.

Kramarjem se daje blago nekaj ceneje.